Lausunto VNS 7/2024 vp Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Väylävirastolta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selonteosta YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030 toimeenpanosta (VNS 7/2024).

Selonteossa keskitytään kuvamaan hallituksen toimia ja Suomen nykytilannetta Agenda2030 toteuttamisessa. Selonteon laadinnan koordinaatiosta on vastannut valtioneuvoston kanslia yhdessä ministeriöt kattavan kestävän kehityksen koordinaatioverkoston kanssa. Väylävirasto ei ole osallistunut selonteon laatimiseen.

Väylävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Väyläviraston vastuullisuustavoitteet

Väylävirasto on tunnistanut pystyvänsä edistämään toiminnallaan Agenda2030 asetetuista 17:sta kestävän kehityksen tavoitteesta parhaiten seuraavia tavoitteita:

- Tavoite 3. Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.
- Tavoite 9. Rakentaa kestävää infrastruktuuria sekä edistää kestävää teollisuutta ja innovaatioita
- Tavoite 13. Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan

Väylävirasto raportoi vuosittain tavoitteiden edistymistä tarkemmin viraston vastuullisuusraportoinnissa, joka perustuu valtiokonttorin laatimaan valtionhallinnon vastuullisuusraportoinnin yhteiseen viitekehykseen.

Selonteon keskeisin sisältö Väyläviraston osalta

Väyläviraston osalta selonteossa korostuu kestävän kehityksen tavoite 9 (*Rakentaa kestävää infrastruktuuria sekä edistää kestävää teollisuutta ja innovaatioita*). Erityisesti selonteon alatavoite 9.1 *(Valtion laajan väyläverkon pitäminen kunnossa edellyttää pitkäjänteisiä satsauksia rahoitukseen*) on keskeinen näkökulma kestävän infrastruktuurin osalta. Väylävirasto pitää tärkeänä kyseisen alatavoitteen edistämistä pitkäjänteisellä ja riittävällä väyläverkon rahoitustasolla.

Väylävirasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
Puhelin 0295 34 3000
etunimi.sukunimi@vayla.fi
kirjaamo@vayla.fi
vayla.fi

Selonteossa esitetään tavoitteeseen 9 liittyen hallituksen toimia, jotka kohdistuvat muun muassa väylähankkeiden investointeihin, korjausvelan kasvun torjumiseen, raideliikenteen kilpailukyvyn vahvistamiseen, 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittämiseen sekä maantielauttojen, maantielossien ja yhteysalusten toimintaedellytysten takaamiseen. Väylävirasto osallistuu väyläpitäjän roolinsa mukaisesti kyseisten toimien edistämiseen.

Selonteon tavoitteen 3 ja sen tieliikenneturvallisuuteen liittyvän alatavoitteen 3.6 osalta hallitus on sitoutunut niin sanottuun nollavisioon, jota toteutetaan vuosille 2022–2026 annetulla liikenneturvallisuusstrategialla. Väylävirasto osallistuu aktiivisesti liikenneturvallisuusstrategian toimeenpanoon.

Selonteon tavoitteen 13 (*Toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan*) osalta hallituksen tavoitteena on päästövähennysten rinnalla edistää toimia, joilla parannetaan yhteiskunnan kykyä sopeutua ilmastomuutokseen. Väylänpidon käytännön toiminnassa korostuu yhä enemmän ilmastokestävyys sekä sen riskien ja niiden aiheuttamien haittojen ennaltaehkäisy. Ilmastokestävyyden kannalta on tärkeää tunnistaa ilmiöt ja niissä ennustetut muutokset, kuten lämpötilan vaihtelut, sateet ja myrskyt sekä niiden vaikutusmekanismit niin väyläomaisuuteen kuin liikennöitävyyteenkin. Näin pystytään ennakoimaan ja sisällyttämään tarvittavia sopeutumisen ja varautumisen käytännön toimenpiteitä. Ilmastomuutokseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä tavoitteet ja toimet ovat jatkossakin tärkeitä väylänpidon näkökulmasta.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Hallinnonalan ohjauksen välineet tukevat Väylävirastoa Agenda2030-tavoitteiden edistämisessä. Näitä ovat esimerkiksi valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne12), liikenneturvallisuusstrategian toimeenpano, hallituksen merkittävältä osin liikenneinfrastruktuuriin kohdistuva investointiohjelma sekä kaupunkiseutujen MAL-sopimukset. Lisäksi Väylävirastolle on osana hallinnonalan tulosohjausta asetettu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita, joista "*Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestäv*ä" -tavoite edistää osaltaan Agenda2030 tavoitteiden saavuttamista.

Väyläviraston näkemyksen mukaan selonteossa on esitetty liikenne- ja viestintäministeriönhallinnon alan kannalta hallituksen merkittävimmät toimet liittyen Agenda2030 toimeenpanoon. Väylävirastolla ei ole huomautettavaa selontekoon ja sen sisältöön.

VÄYLÄ/7762/00.03.02/2024VNS 7/2024
25.11.2024 Julkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut toimialajohtaja Mirja Noukka ja esitellyt osastonjohtaja Ari-Pekka Manninen.

Jakelu Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta LiV@eduskunta.fi

Tiedoksi Väyläviraston kirjaamo
Väyläviraston johtoryhmä

Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency´s service for electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	**Ari-Pekka Manninen**
Allekirjoitusaika	25.11.2024 12:05
Allekirjoittaja	**Mirja Noukka**
Allekirjoitusaika	25.11.2024 12:10

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto_LiV_VNS_7_2024_Agenda_2030_toimeenapano_25.11.2024_Väylävirasto.pdf